

# Siedem groszy

WIADOMOŚCI ZE SWIATA - NAJCIEKAWSZE PROCESY | SENSACYJNA POWIEŚĆ

**dziennik ilustrowany dla wszystkich o wszystkim**

## Szasażna katastrofa budowlana we Lwowie

**Trzech żołnierzy rannych pod gruzami rusztowania**

Lwów, 1 października.

W sobotę wydarzyła się we Lwowie wielka katastrofa budowlana. Na polecenie dowódcy szpitala wojskowego buduje się w podwórzu szpitalnym dom zapasowy, który ma służyć jako magazyn dla materiałów wojskowych. Ze względu na oszczędności dowódca wydał polecenie, by roboty przy budowie tego domu wykonano wyłącznie siłami wojskową i nie angażowano fachowych budow-

nych. Nagle w czasie roboty zawaliło się rusztowanie, grzebiąc pod sobą sześciu żołnierzy i sierżanta, którzy byli tam zajęci. — Wszyscy zostali ranni, dwóch żołnierzy z sierżantem, którzy odnieśli poważniejsze obrażenia przeniesiono do szpitala wojskowego, gdzie ich natychmiast opatrzone. Jak się dowiadujemy, winę wypadku ma ponosić podobno sierżant, pod którego kierownictwem pracowano przy tej budowie.

## Kontrola państwa

**nad życiem gospodarczym we Francji**

◆ **Przed ważnymi rozstrzygnięciami wewnątrzpolitycznymi**

Paryż, 1 października.

Dla Francji zbliża się coraz bardziej moment ważnych rozstrzygnięć wewnątrzpolitycznych. Od kierunku, jakie przybiorą wypadki, zależy będzie nie tylko los obecnego rządu Daladiera, ale i zasadnicza zmiana w dotychczasowych tradycyjnych stosunkach wewnątrzpolitycznych Francji.

Punktem wyjścia będzie sprawa planów budżetowych rządu i walki z kryzysem. Rząd opracował szeroki program, który prześle Izbie deputowanych na jakie dwa dni przed zebraniem się parlamentu. Program ten przewiduje z jednej strony znaczne oszczędności budżetowe i podniesienie ciężarów publicznych, z drugiej zaś szereg zarządzeń, zmierzających do walki z kryzysem i bezrobociem. Pierwsza część tego planu napotyka już dziś na zdecydowany opór ze strony socjalistów, bez których poparcia rząd obecny znajdzie się w mniejszości. Rachuby na secesję neosocjalistów zawiodą. Prasa oblicza dziś grupę neosocjalistów zaledwie na 30, a i ich przywódca pos. Montagnon wypowiedział się przeciw wszelkiej redukcji budżetu. Rozbrat z socjalistami będzie musiał wziąć rząd również i na innym gruncie. Zmusza go do tego uchwały kongresu generalnej federacji pracy, skupiającej 90.000 robotników, wypowiadające się za proklamowa-

nem strejku powszechnego na wypadek wybuchu wojny, nawet w razie napaści na — Francję. Wszystko to zmusi prawdopodobnie Daladiera do przesunięcia swej większości i swego składu personalnego ku środkowi Izby.

Co się tyczy rządowego programu odbudowy gospodarczej, to ma się opierać na następujących zasadach:

1) Plan walki z bezrobociem w wysokości 3 do 4 miliardów franków (elektryfikacja wsi, budowa szkół i szpitali, rozbudowa Wielkiego Paryża).

2) Reformy w dziedzinie handlowo-politycznej, w szczególności zmniejszenia kontyngentów.

3) Zarządzenia dla ochrony oszczędności.

4) Ustawowa interwencja w dziedzinie cen dla walki z drożyzną (ograniczenie spekulacji i nadmiernych zysków, ceny maksymalne na mięso, obniżenie taryfy za gaz i elektryczność, obniżka czynszów).

Program rządu stanowi zatem dość radykalne w stosunkach francuskich zerwanie z zasadą nieinterwencji państwa w życie gospodarcze i powierza państwu zadania przedsiębiorcy i kontrolę życia gospodarczego. Również i z tych względów program rządowy spotka się z atakami zarówno na prawicy jak i na lewicy.

bywającego na terenie Sowietów od okresu wojny bolszewickiej. Żołnierz ten, niejaki Piotr Osuchowicz dostał się do niewoli w roku 1920 i przez 13 lat przebywał w Sowietach gdzie pracował w jednej z fabryk na Białorusi. Obecnie Osuchowicz po długich staraniach uzyskał zezwolenie na powrót do Polski.

## Strejk metalowców

**w okręgu Łódzkim**

Łódź, 1 października.

Trzeci już tydzień trwający strejk metalowców został zgodnie z uchwałą związku zawodowego rozszerzony. Do strejku przystąpili odlewnicy na terenie Ozorkowa, Pabjanic i Kalisza.



W Beauvais (Półn. Francja) wystawiono w miejscu katastrofy balonu sterowca angielskiego „R. 101”, pod czas której 51 osób poniosło śmierć, pomnik ku czci pamięci poległych. W uroczystości odsłonięcia pomnika wziął udział premier ang. MacDonald oraz min. ang. lotnictwa, lord Londonderry, premier franc. Daladier i franc. minister lotnictwa Pierre Cot.

## Proces „brzeski” przed Sądem Najwyższym

**Rozprawa kasacyjna potrwa dwa dni**

Warszawa, 1 października.

Termin rozprawy kasacyjnej w procesie brzeskim został wyznaczony wcześniej niż przypuszczano, a mianowicie już na dzień 2 października, to jest na poniedziałek. Rozprawa toczyć się będzie w pierwszej sali izby karnej sądu najwyższego. Przewodnictwo objął prezes izby karnej, sędzia Jan Rzymowski. Referat złoży sędzia Bronisław Wisznicki. Jako wotant zasiądzie za stołem sędziowskim radca Walery Hanrykiewicz. Urząd oskarżyciela publicznego reprezentować będzie prok. Zdzisław Piernikowski. Protokół z rozprawy spisze naczelny sekretarz sądu najwyższego Jerzy Przyłuski.

Poniedziałkowa rozprawa kasacyjna będzie już druga z kolei w tym wielkim procesie politycznym.

Pierwsza rozprawa sądowa przed sądem okręgowym odbyła się w dniu od 26 października do 13 stycznia 1932 roku, kiedy to zapadł wyrok, skazujący b. więźniów brzeskich na kary od 3 do 1 i pół roku więzienia. Wyrok ten został po trzydniowym procesie w sądzie apelacyjnym w dniach 7—10 lutego r. zatwierdzony i oobstrzony pozbawieniem skazanych praw obywatelskich na przedział lat 3—5.

Sąd najwyższy orzeczenie to uchylił w dniu 5-go maja i proces przekazano do ponownego rozpatrzenia sądowi apelacyjnemu, który w dniu 10 lipca pierwotny wyrok sądu okręgowego zatwierdził. Ten właśnie drugi wyrok sądu apelacyjnego oędzie przedmiotem poniedziałkowej rozprawy kasacyjnej.

W imieniu b. więźniów brzeskich wystąpią ci sami co dotychczas obrońcy z wyjątkiem adwokata Śmiarowskiego i Sterlinga, którzy w międzyczasie zmarli. Z mowami, popierającymi treść skargi kasacyjnej wystąpi prawdopodobnie pięciu obrońców. Rozprawa potrwa jeden, a najwyżej dwa dni.

## Nowa afera poborowa w Warszawie

Warszawa, 1 października.

Władze sądowo-sledcze ujawniły nową afery nielegalnego zwalniania od czynnej służby wojskowej. W więzieniu przy ul. Dzielnej osadzono niejaka Surę Kot, która oskarżona jest o wyrabianie i dostarczanie specyfików lekarskich, ułatwiających symulowanie różnych chorób. Szczegóły afery trzymane są na razie w tajemnicy.

## Po 13-letnich niewoli wrócił do Polski

Warszawa, 1 października.

W ub. tygodniu władze sowieckie wydały Polsce byłego żołnierza Wojsk Polskich, prze-

**PRZY P O M I N A M Y**

że kto nie zapłaci ga ety do 6 paździer-nika nie otrzyma dalszych numerów



# Kto będzie jutro szczęściarzem?

## Dalszy ciąg naszego polowania

W poszukiwaniu szczęściarzy fotograf zawędrował dziś do Czarnej Wsi pod Nowym Bytomiem, gdzie sfotografował jakąś kobietę, prawdopodobnie wcale nie przypuszczającą, że czeka ją premia w wysokości 10 złotych.

Kobieta, której głowa otoczona jest kółkiem, od którego prowadzi strzałka, wskazująca na powiększenie tej głowy, otrzyma natychmiast 10 zł. gotówka, o ile pozna siebie w gazecie i w ciągu 3 dni zgłosi się z „Siedmiu Groszami” i kwitem, potwierdzającym uiszczenie prenumeraty za bież. miesiąc, w administracji „Siedmiu Groszy” w Katowicach, przy ul. Sobieskiego 11.

Dzień jutrzejszy znowu przyniesie komuś wygraną. Ponieważ zaś nie wiadomo komu, więc wszyscy powinni szukać siebie w gazecie.



# Ukraiński prowokator czy awanturnik bez sumienia

## Baranowski płacze w czasie rozprawy

Z Sambora donoszą:

W dalszym ciągu sobotniej rozprawy o zamordowanie śp. Holówki składał zeznania radca lwachow. Świadek mówi o przygotowaniach Baranowskiego do wyjazdu do Pragi, celem zetknięcia się z Konowalcem, z którym omówić miał sprawę objęcia przez Baranowskiego funkcji zastępcy komendanta krajowego O. U. N. Świadek wytyczył wówczas Baranowskiemu plan podróży, jak również plan działania po jego powrocie do kraju na dalsze 5 miesięcy.

Między przewodniczącym a świadkiem dochodzi do gorącej wymiany zdań. Przewodniczący wykazuje świadkowi pewne istotne sprzeczności.

Dalej świadek podaje przebieg rozmów między Baranowskim, naczelnikiem Kucharskim, świadkiem i naczelnikiem Sochańskim po zabójstwie kom. Czechowskiego. W czasie badania nac. Sochański wyszedł na chwilę do drugiego pokoju, poczem powrócił i oświadczył, że dziennikarze chcą podać informację, iż nac. Kucharski przeprowadza własne badanie mordercy kom. Czechowskiego. Na Baranowskim oświadczenie to zrobiło wrażenie. Powiedział wtedy po raz pierwszy, że był w posiadaniu rewolweru z którego zabito Holówkę i że rewolwer ten za pozwoleniem Czechowskiego sprzedał. Zdaniem świadka, Baranowski był znakomitym konfidentem i dał policji dużo dobrych informacji. Miał on wydać policji Kossaka i przyczynić się do ujęcia wybitnego przywódcy O. U. N., Holowińskiego. Informacje Baranowskiego miały jednak charakter ogólnikowy. Na pytanie, co mogło skłonić Baranowskiego, żeby został konfidentem, świadek zaznacza, że Baranowski miał żytkę awanturniczą.

Następnie przystąpiono do badania świadka Sochańskiego, obecnego wicewójewody lwowskiego. Świadek zeznaje, że zachowanie się Baranowskiego od początku wydało mu się wysoce podejrzane. Baranowski miał być zatrudniony na stanowisku komendanta krajowego O. U. N. Świadek zeznaje dalej, że prosił Baranowskiego o szczegóły, które mogłyby naprowadzić na ślad morderców komisarza Czechowskiego. Baranowski wymienił szereg nazwisk. Na żądanie przedstawienia dowodów Baranowski odpowiedział: „Aresztujcie wszystkich, trzeba ich tylko mocno bić, to się przyznają”. Musiałem — mówi świadek — mocno się pohamować, gdy usłyszałem te słowa, zwłaszcza z ust ukraińca. 22 marca 1932 r., jeszcze przed zabójstwem Czechowskiego, Baranowski oświadczył świadkowi wyraźnie, że może na jego życzenie sprzątnąć każdego, co

miałoby być dowodem jego oddania się służbie.

Wielkie wrażenie wywołują słowa świadka, że udawszy się do więzienia, gdzie przebywał Kossak, powiedział mu, że wydał go Baranowski, Kossak nie chciał temu wierzyć, oświadczał, że Baranowski jest bardzo porządnym, ideowym ukraińcem. Dalej świadek zeznaje, że Ukraińcy w tym czasie przyjęli

metodę wciskania się do policji, aby wydstać stamtąd potrzebne im wiadomości. Dalej świadek zaznacza, iż pomiędzy O. U. N. a komunistami istniała łączność.

Baranowski, który dotychczas trzymał się dobrze i odpowiadał na pytania w sposób oporny, załamał się. W czasie zeznań świadków, nawet płakał dwukrotnie.

# Liczba zredukowanych urzędników państwowych

## Na wiadomość o redukcji kilka pań zaśląbło

Z Warszawy donoszą:

Podobnie i w sobotę doręczano w wielu urzędach państwowych pisma z wymówieniami dość pokaźnej liczbie pracowników kontraktowych i etatowych. Wymówienia te opiewają na dzień 1 stycznia 1934 r. Nowa lista wymówień spodziewana jest na 1 listopada br. Wymówienia te pozostają w związku z wykonywaniem programu oszczędnościowego, pod znakiem którego opracowywany jest budżet państwowy na rok 1934-35.

W niektórych urzędach pracownicy zwalniani są dość licznie. Jako przykład podają jedną z instytucji wojskowych, gdzie na 30 pracowników, zwol-

niono 12. Redukcje obejmują przeważnie resort skarbu, oraz administracji wojska. W podlegającym Ministerstwu Skarbu Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie zredukowano 30 osób. Do B. G. K. wzywano wielokrotnie karetki Pogotowia, gdyż pod wpływem wiadomości o redukcjach kilka pań poważnie zaśląbło.

Wśród urzędników kursuje uprzednio pogłoska, że ustawa o przeliczeniu poborów z punktów na złote, została już opracowana i że wydanie jej w drodze dekretu nastąpi przed rozpoczęciem się nowego roku budżetowego.

# 50 000 chińczyków zginęło od malarji

## Brak ludzi do grzebania zwłok

Z Nankinu donoszą:

W okręgu Ping Klang w prowincji Honan, wskutek panoszącej się tam epidemii malarji zginęło przeszło 50 tys. ludzi.

Grzebanie ofiar natrafiło na wielkie trudności, ponieważ nie można znaleźć ludzi, którzyby się tem zajęli.

# Rezerwoary dla nowej generacji niemieckiej

## Hitlerowskie dożynki w Bueckebergu

Z Berlina donoszą:

W niedzielę na terenie Niemiec odbyła się organizowana i reklamowana z wielkim rozmachem uroczystość dożynek, której punkt kulminacyjny miał miejsce w małym miasteczku Bueckeberg.

Rano przybyli do Berlina siedmioma samolotami przedstawiciele rolników z wszystkich części kraju w liczbie około stu. W sali recepcyjnej pałacu prezydenta Rzeszy odbyło się uroczyste składanie darów dla prez. Hindenburga i Hitlera. Ponadto delegacja śląska ofiarowała Hitlerowi wielki wieniec dożynekowy.

O godz. 13.20 nastąpił wyjazd delegacji do Bueckeberg. Hitler w otoczeniu członków rządu wyjechał w 3 godziny później. Poza tem z Berlina wyjechało do Bueckeberg 150 specjalnych pociągów, w tem jeden z członkami korpusu dyplomatycznego.

Przemówienia wygłosili minister rolnictwa Darre, Goebbels i Hitler. Wszystkie dotyczyły znaczenia stanu rolniczego dla hitlerowskich Niemiec, których ideologia państwowa opiera się na przesłankach rasowych. Stan chłopski ma się stać rezerwoarem dla nadchodzącej nowej generacji niemieckiej.

# Równowaga budżetowa zapewniona na 15 miesięcy

## Co się stanie z nadwyżką Pożyczki Narodowej?

Z Warszawy donoszą:

W dzisiejszej „Gazecie Polskiej” p. Matuszewski zajmuje się pytaniem, co się

stanie z nadwyżką pożyczki narodowej. A oto co pisze: „120 milionów wpływów z pożyczki winno pozwolić na załatanie

# Nowy podatek majątkowy

Z Warszawy donoszą: Ministerstwo Skarbu przygotowuje szereg zarządzeń o poborze nadzwyczajnej daniny majątkowej. Na podstawie ustawy z dnia 24-go marca 1933, zwalniane od tego podatku będą przedsiębiorstwa, które opłacają zryczałtowany podatek przemysłowy od obrotu w granicach 20 do 27.000 zł.

# Anglja zdobyła finlandzki rynek węglowy

Z Helsingi donoszą: Jak się dowiadujemy, nastąpiło tu podpisanie anglo-finlandzkiej umowy handlowej, zapewniającej Anglii 70 procent fińskiego przywozu węglowego.

Nadto Finlandja przyznała znaczne zmniejszenie celne na angielskie wyroby bawełniane.

W związku z tem, finlandzki przemysł bawełniany zapowiedział zwolnienie kilkuset robotników.

# Ułatwienia w wydawaniu koncesji

Z Warszawy donoszą:

Ministerstwo Skarbu, mając na uwadze zbyt pierwotnie załatwianie przez urzędy skarbowe podań o koncesje na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych, co ujemnie odbija się na interesach Państwowego Monopolu Spirytusowego, wydało okólnik, zalecający załatwianie tego rodzaju podań, najdalej w ciągu jednego miesiąca od chwili wniesienia. Dla przyspieszenia procedury wydawania koncesji przy zwracaniu się urzędów skarbowych do władz administracyjnych o opinię, brak odpowiedzi w ciągu dwóch tygodni, będzie traktowany jako zgoda na wydanie koncesji.

# Konwencje polsko - niemieckie

Z Warszawy donoszą:

W dniu 30 z. m. p. Hans Adolf von Moltke, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Rzeszy niemieckiej w Warszawie, dokonał w imieniu rządu niemieckiego złożenia w Min. Spraw Zagranicznych dokumentu ratyfikacyjnego konwencji o ujednostawieniu niektórych przepisów, dotyczących międzynarodowego przewozu lotniczego, podpisanej w Warszawie dnia 12 października 1929 r.

W dniu 30 z. m. nastąpiła w Warszawie wymiana dokumentów ratyfikacyjnych porozumienia między Polską a Niemcami w formie wymiany not z dnia 15 grudnia 1931 roku o stosowaniu tytułu pierwszego konwencji polsko-niemieckiej z dnia 22 czerwca 1922 r., dotyczącej kopalni górnolaskich, do terenów, będących przedmiotem umowy między skarbem państwa polskiego a „Preussische Bergwerks und Huetten Aktiengesellschaft” z dnia 18 lipca 1931 r.

Powyższej wymiany dokonali: ze strony Polski p. Jan Szembek, podsekretarz stanu w ministerjum spraw zagranicznych, ze strony Niemiec p. Hans Adolf von Moltke, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Rzeszy niemieckiej w Warszawie.

tegorocznego medoboru, na który nie starczyło już pokrycia ze starych rezerw. Zostanie tedy na przyszły rok budżetowy 120 do 130 milionów złotych. Zważywszy, iż dochody przyszłoroczne nie powinny być mniejsze, niż obecne, można je obliczać na circa -900 milj. złotych. Wydatki zaś nawet przy wielkiej kompresji nie dadzą się zapewne zgnieść poniżej jakichś 2.100 milj. zł. Zatem należy przewidywać deficyt około 200 milj. złotych. Około dwóch trzecich tak obliczonego nie doboru pożyczka narodowa winna pokryć. Płomacząc to na miarę czasu, pożyczka narodowa daje Państwu mniej więcej 15 miesięcy równowagi budżetowej.

P. Matuszewski uważa, że społeczeństwo dało pieniądze na pokrycie deficytu budżetowego i tylko na ten cel może być przeznaczona nadwyżka. Dalej, ponieważ całość wpływów pożyczki byłaby w ten sposób zużyta w okresie dłuższym niż 6 miesięcy, autor proponuje rozłożenie wpłaty nie na 6 lecz na 10 rat.

Jak wynika z oświadczenia komisarza Starzyńskiego z sumy 236 milj. zł., jaką do soboty subskrybowano na pożyczkę narodową na funkcjonariuszów państwowych zarówno cywilnych, jak wojskowych wyceda około 72 milj. zł., t. j. ponad 30 proc.

# Ku czci ofiar katastrofy R. 101

Z Paryża donoszą:

W miejscowości Allone pod Beauvais odbyła się dziś uroczystość odsłonięcia pomnika ofiar katastrofy sterowca R. 101. Na uroczystość tę przybył samolotem z Londynu premier MacDonald w towarzystwie ministra lotnictwa Londonderry. Ze strony francuskiej wziął w niej udział premier Daladier, minister lotnictwa Cot. Po odsłonięciu pomnika wygłosili przemówienia premier Daladier i premier MacDonald. W czasie uroczystości krążyło nad Allone 10 samolotów angielskich i 18 francuskich. Po uroczystości odsłonięcia pomnika odbyło się śniadanie w ścisłym gronie. W czasie śniadania premier Daladier odbył rozmowę z premierem Wielkiej Brytanji. Po uroczystości MacDonald oświadczył przedstawicielom prasy, że rozmowa jego nie miała charakteru politycznego.



250)

### STRESZCZENIE POZACZKU POWIEŚCI.

Jan Tadeusz hrabia Klimczok z Bielska pozabawiony majątku i nazwiska przez oszusta Lubara, uciekł w góry z postanowieniem, że będzie tępił złych, a bronili pokrzywdzonych. Klimczok dobrał sobie towarzyszy i utworzył z nimi bandę rozbojniczą, która swoją siedzibę miała w pobliżu malowniczej doliny Bystrej. Na końcu wsi Czechowice stał dom zajęzdy „Nad granicą”, własność Mateusza Wiera, o którym mówiono, że utrzymuje spółkę z przemytnikami. Do domu tego przybył późnym wieczorem tajemniczy gość, który przedstawił się jako Andrzej Zamorski, i zażądał od gospodarza, aby zaprowadził go do „króla przemytników”. Gospodarz wysłał z nim swą córkę Olgę, która opowiadała mu w drodze historję „króla przemytników”, pochodzącą z wyspy Borkum.

\*

— A cóż ja jestem temu winien? — przerwał Kanut surowo.

— Właśnie, że ty jesteś winien! zawołał Łata z wściekłością. — Tobie zawdzięczamy, że sieci nasze zawsze są puste, ty jesteś winien, że podczas ostatniej burzy dwudziestu czterech najlepszych rybaków utonęło. Bo jakże nam wytłumaczysz, kochany Haraldzie, że tylko twoje łodzie wróciły po burzy z załogą do brzegu?

— To wam w kilku słowach wytłumaczę, — odpowiedział Kanut. — Dawno już wam mówiłem, że łodzie wasze zbudowane są podług starej konstrukcji, że nie postępujecie z czasem i nie używacie żagli w sposób jedynie praktyczny. Moje łodzie są lepsze i mniej wywrotne, dlatego łatwiej opierają się burzy i wichrom. Wam się zdaje, że to najlepsze, co robili ojcowie wasi i dziadowie. To też sami winniście, że lada wietrzyk zatapia wam statki z załogą.

— Myślisz, że ci uwierzymy? — krzyczał Łata. — Haha, ja ci to zaraz lepiej wytłumaczę. Odkąd duszę zapisałeś djabłu, Haraldzie Kanucie, wszystko na wyspie idzie nam opacznie. A odkąd wprowadziłeś do swojego domu córę czartowską z groty druidów, nie mamy ani chwili spokoju. Więc słuchaj, co postanowiliśmy. Albo jeszcze dziś w nocy wywieziesz bladą kobietę razem z jej dzieckiem z Borkum, albo...

— Albo? — zapytał Harald Kanut powoli i głucho, kurczowo ściskając flintę.

— Albo puścimy cię z dymem, — krzyknął Łata, — i nie pozostawimy kamienia na kamieniu z twojego domu. Bądź pewnym, że cię to nie minie, — ryczał Łata, któremu wskutek nadużycia gorzałki zaczęło mieszać się w głowie. — My nie chcemy sprawek djabelskich na Borkum, nie chcemy topielic i dzieci, o których nie wiesz, jak się wzięły na świecie. Strzeż się, Haraldzie Kanucie, bo ci postawimy czerwonego koguta na dachu!

Przez chwilę zdawało się, że Kanut chwyci strzelbę, wyceluje i wypali. Stało się jednak przeciwnie. Głos mu nawet zmieknął, gdy odpowiedział:

— Idźcie do domu, ludzie, za wiele w karczmie wypiliście. Gdy się obudzicie, sami przyznacie, że chcieliście popełnić zbrodnię. Chcecie być podpalaczami? Taka to ta sławna uczciwość rybaków z Borkum? Jeszcze raz wam powtarzam, idźcie, a ja zapomnę o waszych groźbach, które już same przez się są karygodne.

Te słowa wywarły pewne wrażenie na tłumie. Możeby się udało rozważniejszym ludziom odstraszyć zawadźców od burdy, gdyby Łata nie podburzył gromady.

— Wypędź z swojego domu bladą kobietę na dowód, że z djablem nie stoisz w zмовie i, że nie jemu zawdzięczasz majątek. Jeżeli zaś tego nie uczynisz, to ci pomożemy. Zawieziemy ją do groty druidów i wrzucimy ją w wodę!

— Chodź do mnie Lukrecjo, — zawołał Harald Kanut, — niech ludzie widzą, jak się kochamy.

Gdy Lukrecja posłuszna woli męża zbliżyła się do niego, Harald objął żonę w pól i uściskał ją serdecznie.

— Zona do mnie należy, a jej dziecko jest odtąd mojem. Ktoby na tej wyspie śmiał jej ubliżyć, że mną będzie miał do czynienia. Idźcie, jesteście dzikimi zwierzętami, bo nie macie współczucia nad bezdomną kobietą.

— Naprzód, — krzyknął Łata, dając znak do ataku. — Przypuście szturm do domu i wylamcie drzwi!

— Cofnąć się! — krzyknął Kanut.

— Ostatni raz was ostrzegam, kto się

Harald Kanut do żony. — Bierz dziecko z kołyską! Teraz trzeba odważnie umierać, bo od tej wścieklej zgrai litości spodziewać się nie możemy.

Pod ciężkimi krokami napastników ugięły się schody i trzeszczały. Słychać było przekleństwa, szcęk toporów i innej broni, jaka znalazła się pod ręką.

Harald Kanut kazał Lukrecji, która drżącymi rękami wyjęła dziecko z kołyski i wśród łez przyciskała je do piersi, stanąć w rogu izby, sam zaś stanął przed żoną, gotów za nią oddać swe życie.

Tłuszcza rozgrzana gorzałką i żądzą zemsty, wpadła do izby, słabo oświetlonej lampką.

Harald stał gotów do strzału.

— Kto przejdzie przez próg izby, — zawołał, — tego zastrzelę... Strzeżcie się ludzie, żeby was nie spotkał los Łaty!

— Dawaj bladą kobietę, — wrzeszczano, — utopimy ją, a ciebie prze-

gorzałki. Chłop ten, przybędą, odziany w lachmany, przystąpił do Haraldą i powiedział ochryplym głosem:

— Ten człowiek do mnie należy, z tym ja się muszę policzyć, a nikt inny. Ukradł mi żonę i fałszywie przysiągł w kościele. Można więc śmiało powiedzieć, że djabłu oddał duszę. Mam na to dowody.

Szmer przerażenia przebiegał po gromadzie, w którym wyróżniał się lękliwy krzyk kobiety. Krzyk ten wydała Lukrecja, padając równocześnie na kolana i przyciskając dziecko do piersi.

— To on, — szepnęła bladą kobietą drżącymi ustami. — To ten nędznik którego na męża narzuciła mi hrabina. O Haraldzie, nie mówiłeś prawdy, gdy mi powiadałeś, że go morze pochłonęło. Ten człowiek ma prawo do mnie... okrutne prawo. To jest Waligóra, a ja jestem jego żoną.

Cisza panowała, jakby makiem zasiał. Słychać było tylko szyderczy śmiech Waligóry i głęboki, ciężki oddech Haraldą Kanuta.

— Uczyniłem to z miłości ku tobie, Lukrecjo, bo żyć bez ciebie nie mogłem, oraz w dobrej wierze, ponieważ nie przypuszczałem, że ten człowiek, który jest twym mężem, jeszcze żyje. Tobie zaś, Waligóro, niech się nie wydaje, żeby Lukrecja kiedykolwiek wróciła do ciebie! Wiesz bardzo dobrze, w jaki sposób pozyskałeś tę piękną i szlachetną kobietę. Lukrecji nie wiąże z tobą miłość, tylko podły przymus.

— Mimo to jest moją żoną, — odparł Waligóra ponuro. — Jeżeli żądam jej zwrotu, to mam do tego słusne prawo, które mi przyzna cała gromada.

— Tak jest, — mruknął tłum. — Błada kobieta należy do Waligóry.

— Będziemy szczęśliwi, jak ją sobie zabierze razem z dzieckiem, — dodał jakiś rybak.

— Lukrecja z dzieckiem nie wyjdą z tego domu! — krzyknął Harald, zaciągając pięście. — Biada temu, kto się jej dotknie, ona jest moją własnością, ja ją wyratowałem z toni, bezemnie leżałaby na dnie morza i dlatego jest moją! Czy chcecie zaprzeczyć, że wszystko, co morze wyrzuci, należy do znalazcy? Czy nie zabieracie spokojnie każdej skrzyni towarów, wyrzucanej przez falę z rozbitego okrętu?

— Mówisz przeciwko własnemu przekonaniu, — odpowiedziano Kanutowi — bo kobiety i dziecka nie można porównać z martwym towarem.

— W takim razie niechaj Lukrecja sama rozstrzygnie, dokąd ciągnie ją serce, czy chce nadal pozostać pod moim dachem, czy też opuścić wyspę z Waligórą. Zbliź się, Lukrecjo, stan między mną a tym człowiekiem i powiedz otwarcie, do którego z nas chcesz należeć!

Błada kobieta, która dotąd stała z dzieckiem na ręku na uboczu i cicho płakała, wyszła teraz na środek izby. Była bledszą od drobnego, białego piasku, jaki pokrywa brzegi wyspy Borkum. W tej chwili mieszkańcy wyspy słusznie mogliby twierdzić, że Lukrecja była podobną do ducha.

— Namysł się, Lukrecjo, — powtórzył Harald swą prośbę — wybieraj między mną, a tym człowiekiem! Ty sama zdolną jesteś rozwiązać tę straszną zagadkę, więc uczyn to jednym słowem, wymień nazwisko tego, który ma być nadal twym mężem.



Słychać było tylko szyderczy śmiech Waligóry.

gnie ręką po moją własność, ten zginię! Wiecie, że dotrzymuję przysięgi.

Lecz tłumy stały pod wpływem ryżego Łaty i gorzałki. Parły się więc naprzód, jak żywa, szumiąca fala przez pusty plac ku domowi. Łata siedł na przodzie, popychany przez ludzi, ciskających się w tyle. Możeby w tej chwili wołał czmychnąć i wykonanie groźby pozostawić innym, lecz cofnąć się nie mógł i, chcąc nie chcąc, pierwszy stanął pod drzwiami.

— No dobrze, — krzyknął Harald Kanut, przykładając strzelbę do twarzy, — jeżeli wiesz z pewnością, że trzymam z djablem, w takim razie zanieś mu wiadomość, że dziś po raz pierwszy zabiłem człowieka.

Nastąpił błysk i huk — a Łata z roztrzaskaną głową upadł na progu domu. Po tym krwawym czynie nastąpiła złowroga cisza. Lecz po chwili zawrzało i zakotłowało w tłumie.

— Morderco! — krzyczano ze wszystkich stron. — Przeleś krew ludzką, jesteś zgubiony!

Grad kamieni wpadł przez okno, przy którym stał Harald z żoną. Tylko zręczności męża zawdzięczała Lukrecja, że uniknęła pocisków.

Strata towarzysza doprowadziła tłum do wściekłości. Drzwi wylamano siekierami i żelaznymi drągami.

— Już są na schodach, — krzyknął

wieziemy do Bremeny, aby cię osądono!

— Patrzcie tylko — podjudzała kobieta, jakaś brzydka ospowata baba, — jak tu pięknie i bogato. To djabeł urządził to ciepłe gnieźdeczko... Czy tu nie wygląda, jak u jakiego bogacza? Lecz teraz podrapmy tę bladą kobietę, żeby miała pamiętkę po nas.

Przy tych słowach ospowata baba nachyliła się, podniosła garnek żelazny i rzuciła go w twarz Lukrecji.

Krzyk bólu rozległ się po izbie.

Harald obejrzał się i zobaczył, że ukochana żona zatoczyła się. Wtedy stracił do reszty panowanie nad sobą. Gwałtownym skokiem rzucił się na ospowatą, odwrócił strzelbę i w żelazo okutą kołbą uderzył babę w głowę.

— Nie jesteś warta naboju! — krzyknął rybak z wściekłością. — Giń, jak na to zasługujesz!

W tej samej chwili otoczyła Haraldą zgraja napastników. Setki rąk wyciągały się ku niemu. Nastąpiła krótka, rozpaczliwa walka, w której Harald uległ.

— Lukrecjo, biedna Lukrecjo! — wołał rybak złamanym głosem, — zginieliśmy!

Wtem wśród tłumy torował sobie drogę jakiś chłop barczysty z ogromnym łbem na potężnym karku. Twarz miał czerwona, a oczy zamglone od



